

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegraful Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

La Anul-Nou.

Sibiu, 31 Decembrie v.

Se desprinde earăși un an din nesfârșitul lanț al celor ce au se mai vină și trece și el la vecinicie, înmulțind numărul celor ce au fost și nu au să se mai reîntoarcă, iar alt an nou își face apariția și intrarea în lume cu ziua de mâne. Un an se duce și altul vine. Unul e în sicriu, celalalt în leagăn. Se deplângem anul de care ne despărțim, să ne bucurăm de anul ce vine? Ce ne-a adus anul care apune și ce ne va aduce anul în care intrăm mâne?

Intrebări, la cari nu poate răspunde nime, decât numai cu inima îndurerată. N'avem se deplângem anul, care nu ne-a adus alta, decât dureri și suferințe amare, emoții și lacrimi, și nu putem primi cu multă bucurie anul, care se începe în aceleași împrejurări între cari și-a făcut cursul anul care se duce: în toiul celui mai înfricoșat războiu dintre toate câte cunoaște istoria până astăzi.

În lupte grele ne-a pus anul ce apune și în lupte grele ne găsește anul care se începe mâne. În lupte purtate de cei iubiți ai noștri, trimiși departe pe câmpul de războiu, ca să-și verse sângele pentru tron și patrie, și în lupte grele înfruntate și de noi, cei remași acasă, cu gândul vecinic la ei. Oare cari sunt mai mari și mai dureroase? Pe iubiții noștri iubirea de patrie i-a dus pe câmpul de războiu, unde își fac datorința cu rară vitejie, și pe noi tot iubirea de patrie ne îndeamnă să aducem jertfele pe cari ni le cere țara în aceste zile grele și pe cari de fapt le și aducem toți, — dar totuși sentimentul iubirii de patrie nu poate să ne învingă și nimicească durerea pe care o simțim, când vedem, că nu ne mai putem împărtăși de bucuriile acestei vieți, și de altcum destul de scurte, lipsindu-ne acela, ori aceia dintre iubiții noștri, cu cari împreună le gustam mai înainte, și cari cine știe de se mai află între cei vii?!

Pentru țări, pentru state, pentru popoare întregi războiul poate se fie o fericire, ori o nefericire, după cum îi va fi sfârșitul, căci poate să le aducă glorie, mărire, prosperare, avânt nou și viață nouă, dar poate să le aducă și umilire, distrugere, subjugare, punându-le sub domnia altor popoare, cari nu mai respectează libertățile și viața cu individualitatea proprie de mai înainte, — dar pentru singuratici și într'un cas și într'altul războiul e o prăpădenie, e bătea lui Dumnezeu, mai mare decât potopul de pe vremea lui Noe, decât cutremurul de pământ din Pompei și de cât nimicirea Sodomei și Gomorei. Pentru că în toate aceste catastrofe au murit oamenii toți împreună, toți cei sufletește legați unii de alții, n'au ramas suflete stinghere, stăpânite de dureri nemărginite și torturate de nesiguranța zilei de mâne, cum rămân astăzi și vor rămânea mâne.

Pentru țări, pentru state, pentru popoare, războiul purtat cu bun succes e titlu de mărire și de mândrie, pentru familiile singuratiche însă el e și rămâne un tiran, pentru că stânge vieți tinere și nimicește fericiri, lasă văduve și orfani în urma sa și umple lumea de durere, de miserie și de suferințe.

Iată deci, de ce nu avem motiv se deplângem anul de care ne despărțim și care ne-a adus toate relele înfricoșatului războiu mondial, care decurge încă, cine știe până când?

Dar precum cu moartea datori suntem să ne împăcăm toți și se o așteptăm cu resignare, pentru că la toți are să vină, mai curând ori mai târziu, ca să ne treacă în lumea cea-laltă, vecinică și scutită de ori ce durere și suferință: tot așa avem să ne împăcăm și cu războiul și cu groaznicele sale urmări, pentru că și războiul e, ca și moartea, săcerător de vieți omenești. E dela Dumnezeu și războiul, ca și moartea, precum dela Dumnezeu e viața omenească pe care Domnul îndurărilor atunci o ia dela noi când află de bine și așa cum află de bine, de la unii pe câmpul de războiu, în frig și ger, printre fulgi de zăpadă, dela alții în pat moale și în cameră încălzită, și iarăși dela alții pe mare, al cărei fund e un mormânt larg și nemărginit.

La *El* să ne fie deci gândul, acum când intrăm într'un nou an, început între bubuituri de tunuri și între sfâșietoarele tânguiri ale celor loviți de gloanțe, și pe *El* să'l rugăm, ca se pună capăt durerilor și suferințelor noastre, trimițând pe pământ pace și bunăvoință între popoarele acum încă îndușmănite.

Se priveghiem deci și să ne rugăm, după cum ne învață legea noastră creștinească. Se priveghiem, ca și în absența celor iubiți ai noștri, cari își varsă sângele pe câmpul de războiu, spre mărire a patriei, lucrurile de acasă să nu stagneze, ci să-și iee cursul lor regulat, ca mai înainte, și să ne rugăm, ca Domnul milei și al îndurării se facă se treacă odată dela noi paharul plin de amărăciune, care ne-a fost întins.

Să rugăm pe Domnul luminilor, ca să-și îndrepte de nou fața sa spre noi și să ne învețe, cum se purtăm greutățile și suferințele acestei vieți vremelnice, ca se ne facem vrednici de viața vecinică și fericită care ne așteaptă, și să'l rugăm, ca să ne ocrotească patria și popoarele ei, dând biruință ostașilor noștri asupra dușmanilor. Să'l rugăm, ca ceata ingerilor sei se o trimită pe pământ, ca se vegheze asupra nevinovaților copilași, cari plâng după tații lor plecați în războiu, sau cari nu mai au tați, pentru că sunt trecuți în șirul martirilor și al eroilor, se vegheze asupra tuturor celor remași acasă, și să le ușureze durerile și să le șteargă lacrimile. Să'l rugăm, ca celor căzuți departe de noi și îngropați în pământ strein, se le dee odihnă lină, iar sufletelor lor iertare de păcate, asigurându-l, că la

groapa lor stă strajă iubirea noastră și durerea noastră. Să'l rugăm, ca în marea sa îndurare să ne vindece toate ranele pricinuite de acest războiu mare și se aducă cât mai curând mult dorita primăvară, care de nou să învioreze inimile și se șteargă toate aducerile aminte legate de groaznica eamnă a morții ivite pe urma înfricoșatului războiu prin care am trecut și trecem. Să'l rugăm, pentru că la *El* este mila și îndurarea, și numai dela *El* putem aștepta îndreptare spre bine. Dar să'l rugăm cu toată căldura și cu toată sinceritatea, și astfel se intrăm în noul an, în speranța, că acesta deși se începe între tristețe împrejurări în cari a apus înaintașul seu, se va sfârși totuși între împrejurări mai bune și mai favorabile pentru noi toți cei astăzi întristați și îndurerați.

Au demisionat. Primum ști-rea, că domniul Dr. Vasile Lucaciu și Octavian Goga, unul president al Ligii Naționale din București, celalalt membru în comitetul Ligei, au trimis domnului Gheorghe Pop de Băsești, presidentului partidului național român din Transilvania și Ungaria, o scrisoare, în care își dau demisiunea din comitetul executiv al partidului național român, din care făceau parte. Cu privire la domnul Octavian Goga mai primum apoi informația, că din postul de secretar literar al «Asociațiunii» a demisionat încă înainte cu două luni. Comitetul central al «Asociațiunii» a luat abdicarea la cunoștință și a hotărât se fie înaintată adunării generale, care l-a ales pe dl Goga de secretar literar. În fine, mandatele pe cari le avea domnul Goga ca deputat sinodal și congresual în organizația noastră bisericească au expirat cu finea anului 1914, iar la nouele alegeri domnul Goga nu va mai putea fi ales, fiindcă, absentând de mai multă vreme din țară, nu e trecut în listele alegătorilor, și nefiind alegător, nu poate fi nici ales.

Colaborare cinstită.

(b). Cine a cetit cu atențiune articolul dlui Lutz Korodi din «Preussische Jahrbücher» (Chestiunea Românilor) reprodus de ziarul nostru în Nrul 133, trebuie să admită, că serviciul ce-l aduce cauzei românești domnul Korodi în opinia publică a Germaniei înseamnă o prețioasă colaborare cinstită la rezolvarea marelui probleme a chestiei naționalităților din Ungaria. Cu o uimitoare pregnanță stilistică, convingătoare, dl Korodi ajunge la conclusia, că «dela felul cum se va trata chestiunea naționalităților în Ungaria va atârna și atitudinea tuturor bărbaților politici ai României, fără deosebire de partid. Iar dacă guvernul unguresc nu va face nici acum un lucru perfect, atunci toate ostenele lui au fost zadarnice».

Trebuie se fim recunoscători dlui Korodi, văzând că cu atâta ferveță să întrepune pentru lămurirea opiniei

publice din imperiul german asupra stadiului în care se găsește chestia naționalităților, și îndeosebi cea română, astăzi, în Ungaria.

O colaborare atât de cinstită mai rar ni s'a dat se vedem în ultimii ani din partea compatrioților noștri sași pentru singura justă soluție a chestiunii importante a satisfacerii dorințelor naționalităților, fidele statului ungar. Se pare că dela Berlin, din perspectivă nealterată de un mediu ambiant, cum este de pildă Budapesta, situația se vede mai clară, mai liberă de ceața neîncrederii într'o posibilă conlucrare a tuturor naționalităților pentru ajungerea adevăratului lor ideal național comun, între frontierele unui stat ungar, radical restaurat în principiile fundamentale ale unei echitabile politici cu privire la respectul validității naționale în mod organic și constituțional.

Când și conducătorii poporului săsesc toți ar gândi în chipul și felul în care dl Korodi se impune prin sincer simțite sale vederi politice asupra acestei probleme, atunci ar dispărea ca prin farmec toate măruntele frecări între Sași și Români, cari în definitiv nu sunt decât artificial provocate de o teamă nebasată, din anumite cercuri săsești, față de noi.

Când astăzi în Germania, aliata atât de puternică a monarhiei noastre, opinia publică este întreagă pe partea românismului, ca element de formidabilă importanță, ce-l recunoaște drept cea mai fidelă sentinelă, dela Tisa până la gurile Dunării, pentru aspirații de isbândă cu privire la ideea culturii, în al cărei semn s'a pornit războiul, atunci este dovadă, că Români sunt apreciați în Germania ca factor de colaborare important și în sensul acesta. Prin urmare, astăzi, când dela Berlin până la București duce o linie de interese comune, piedecile ce pe ascuns se mai pun dela Sibiu la Budapesta pentru zădărnicierea unei schimbări de sistem radicale în politica viitoare de naționalități din Ungaria, pot numai «se producă un rezultat contrar celui pe care însuși contele Tisza îl intenționează prin acțiunea de înțelegere între Români și Maghiari», cum bine precizează acest moment direct periculos dublei alianțe — domnul Lutz Korodi.

Dacă unii dintre domniul Sași cred, că noi le stăm în cale, atunci această credință isvorește numai din o falsă înțelegere a condițiilor neapărat necesare pentru fortificarea statului ungar, după războiu. Condițiile acestea le reclamă cu tot dreptul astăzi alianța germano-austro-ungară drept garantare a câștigului ce va rezulta de pe urma războiului purtat cu atâtea jertfe din ambele părți, pentru îndelungate timpuri. În această direcție o conlucrare cinstită a factorilor, cari «cultivă relații politice cu contele Tisza», cum zice dl Korodi, sigur că ar fi mai de folos intereselor Germaniei, cari nu pot fi potrivnice nici Nemților ardeleni sași, decât false in-

terpretări a intențiilor de justă rezolvare a chestiunii naționalităților. Mai mult folos ar putea aduce azi Sașii causei comune la Budapesta, decât cum ne cer nouă se facem la București! Cu Bucureștii are Berlinul legături mai directe și mai influente prin dl *von dem Busche*, pe când noi nici cu Viena nu putem vorbi fără permisiunea Budapestei. Iar când dl Korodi vorbește cu atâta convingere și în cunoștință de cauză pentru rezolvarea cât mai urgentă a chestiunii naționalităților, care se poate deslega numai la Budapesta, nu găsim nici un motiv prin care conaționalii lui de aici l-ar putea desavua. O colaborare cinstită a tuturor factorilor în situație a contribui la rezolvarea problemei naționalităților din Ungaria se impune deci prin forța evenimentelor, până încă nu este prea târziu. De o sinceră încredere reciprocă, iar nu de bănueli și subterfugii are lipsă astăzi mai mult ca ori și când patria noastră, între fiii ei.

Războiul.

În Carpați trupele noastre împedecă cu succes înaintarea trupelor rusești, iar în Galiția și Polonia luptele decurg în favorul armatelor aliate, germane și austro-ungare. Trupele rusești din Bucovina au primit ajutoare nouă, dar din partea noastră s'au luat toate măsurile, ca să nu poată străbate prin trecătorile Carpaților. În Franța și Belgia succesele mărunte sunt tot pe partea Germaniei. Pretutindenea operațiunile militare merg însă acum mai încet, în urma frigului, gherului, zăpezii și peste tot a timpului nefavorabil. Din Sârbia nu avem nici o știre. Acolo e pauză și acum.

Pastorale de Crăciun.

Preasfinția Sa, Episcopul *Dr. Miron E. Cristea* al Caransebeșului, a dat în preajma sărbătorilor pastorale următoare:

Miron,

din mila lui Dumnezeu și voința clerului și a poporului dreptcredincios episcop român al eparhiei Caransebeșului.

Voaie tuturor credincioșilor din eparhie și indeosebi ascultătorilor acestor cuvinte arhieresti, har și pace dela Dumnezeu Părintele din ceruri — iară dela noi binecuvântarea Noastră arhipăstorească.

„Și pre pământ pace,
„Între oameni bună învoire“.

Iubiți fii sufletești!

De aproape două mii de ani ne reaminteste corul îngerilor — la nașterea Mântuitorului Cristos — aceste sublime și mărețe cuvinte: „Bună înțelegere, pace“...

FOIȘOARĂ.

Amintiri din războiu.

Extras din o scrisoare a învățătorului Isidor Dopp din Cristian către soția sa.

Pentru Românii din Ungaria războiul în care ne aflăm e un nou prilej de a dovedi lumii, că ne iubim patria mai presus de toate și că suntem credincioși Măiestrii sale Regelui. Ceice au învățat a ne cunoaște știu, că noi tot așa am fost de când ne-am pomenit pe plaiurile acestea. În vreme de pace oameni de rânduală, în vreme de războiu oameni de ispravă.

Suntem legați de acest pământ prin tot ce a fost înaintea noastră și prin tot ce va fi după noi, prin aceia cari ne-au născut, și prin aceia, pe cari îi vom naște, prin trecut și prin viitor; de aceea, din ciasul în care am prins de veste, că tara se află în primejdie, n'am stat la îndoială o singură clipă. Și au roit Românii noștri din toate unghiurile țării spre marginea orașelor unde erau chemați, iar pe urma trenurilor, cari sbureau încărcate cu feciori și cu rezerviști, răsunau toate hotarele de doine jalnice și de chiuituri voincești. Vorba poetului:

Ele însă n'au sunat în pustiu ca tocmai în zilele acestea, când vedem, că lumea e stăpânită nu de duhul iubirii, al iertării, al bune înțelgeri și al păcii dintre popoare, ci din contră în 3 din 5 părți ale lumii s'a aprins focul celei mai sălbatice poftă de răzbanare, de ură, dușmănie, de jaf și ucideră. De luni de zile stau față în față multe milioane de cei mai voinici bărbați ai popoarelor, înarmați din tălpi până în dinți cu cele mai barbare și mai ucigătoare arme din câte până acumă a putut născoci rafinata minte omenească. Sălbaticii din neagra vechime se ucideau cu săgeată și cu lănci; până și fiarele sălbatice din codri se bat bot la bot, două cu două. Pe când popoarele ce se războiesc în zilele acestea — cele mai culte și mai civilizate, — au revolvere și puști cu repetiție, din cari un singur om poate slobozi în un cias sute de gloanțe; au mojară cu gloanțe uriașe cu cari zdrobesc orașe întregi până și fortărețele cele mai întărite cu fier și beton; au chiar mașini de pușcat, cu cari deadreptul cosești companii întregi de oameni, cum cosește coșagul din o trăsătură sute și mii de fire de iarbă verde.

Cad polog cei mai de samă bărbați ai popoarelor. Unii — loviți deadreptul în cap sau inimă — își dau duhul; alții au mâni și picioare rupte, alții — loviți prin umeri, prin șold, prin gură, prin făci — oftează, se vaetă, strigă, zbură, încât durerea lor umple văzduhul și străbate din țări îndepărtate până la căsuța din satul lor, unde stoarce mii de zbuciumări și lacrimi din ochii soțiilor, a părinților și a tuturor rudeniilor nemângiate, precum și din inima noastră a tuturor, cari resimțim durerea fiilor noștri.

În fața acestei îngrozitoare priveliști ca creștin îți vine să presupui, că s'a instăpânit diavolul cu duhurile sale necurate și cu toate răutățile sale peste omenime, încăierând-o în lupte, cum nu s'au pomenit.

În această stare a lucrurilor, m'am tot gândit: ce pot eu — Iubiților mei fii sufletești — să vă recomand deastădată de sfintele sărbători ale Crăciunului? Și — ispitind sfintele scripturi — am aflat, că în aceste zile de urgie nimica nu ne poate fi de mai mare folos decât „postul și rugăciunea“. „Întru necazul meu voi chema pre Domnul și cătra Domnul meu voi striga, și va auzi din biserica cea sfântă a sa glasul meu“... Așa ne îndeamnă sf. scriptură (II. Imp. 22.) încă din vechiul testament.

Rugăciunea moaie și inima cea mai impietrită, scoate din ea toată răutatea, tot gândul necurat, și o predisune pentru milă, iertare, iubire și pentru toate virtuțile duhului creștinesc din evangeliile preamlostivului Cristos. Rugăciunea produce în jurul celorce se roagă un aer de liniște, de înfrățire și de pace.

Dacă deci lumea cea mare e cuprinsă de vrajba războiului, noi cu fum de sfântă tămădie, cu post și cu rugăciuni să încercăm a scoate cel puțin din căsuțele noastre și din jurul vetrelor noastre aceste duhuri necurate ale vrajbei, urei, a dorului de răzbanare și de nimicire a deaproapelui, căci după cuvântul sf. evangelist Mateiu: „Acest soiu — (de duhuri necurate) — nu iesă fără numai cu rugăciune și cu post“.

Dacă în lumea cea mare nu va putea fi la Crăciun liniște și pace, vom mijloci, ca barem la vetrele noastre, în casele, familiile și satele noastre, să se sălășluiească liniștea, iubirea deaproapelui, pacea.

În această atmosferă de liniște să vă rugați — Iubiților Credincioși — toți mai ales pentru fiii voștri, frații voștri, cumnații voștri, nepoții voștri, rudeniile voastre, duși

în războiu, ca atotputernicul Dumnezeu să le ușureze greutățile și neazarile fără de număr ale drumurilor lungi și obositoare, ce au să facă, să-i scutească de gerul și viscoalele, ce vin asupra lor în șanturile, unde au să petreacă săptămâni întregi, să-i ferească de gloanțele dușmane, iară — întrucât au fost răniți — ca Dumnezeu să le aline durerile, să le vindece ranele, să le redeie scumpa sănătate, ca teaferi și nechilăviți să se poată reintoarce în mijlocul nostru, cari cu toată căldura iubirii și inimii noastre îi dorim și așteptăm.

Desigur nu este casă, care să nu sibă dusă în tabără vr'o rudenie — fie mai apropiată, fie mai îndepărtată; — deci toată casa să facă rugăciuni pentru sănătoasa lor reintoarcere; și după cuvântul dreptului Iov: „De vor fi curați și îndreptați, Domnul va asculta rugăciunea lor“ (Iov VIII-6).

Îndeosebi copiii nevinovați să se roage pentru tatăl lor, frații lor, verii lor, cumnații lor, vecinii lor și pentru toți cei duși în războiu, căci sufletul lor nevinovat va avea mai multă ascultare la Acela, care a zis: „Lăsați copiii să vie la mine“... În școlul acesta mamele să țevete pe micii lor copilași rugăciunile cele mai ușoare cum este „Îngerelul“, iară învățătorii și preoții să țevete pe copiii mai mărișori și până la 15 ani rugăciunile însemnate la sfârșitul acestei pastorale. Când va fi bine deprinsă rostirea lor, aceste rugăciuni se vor face în sfintele biserici, în 2—3 Dumineci sau sărbători, după rugăciunea amvonului dela sf. liturgie, în ordinea prescrișă de Noi.

De altă parte, — ca din toate întâmplările din lume, — așa și din acest război voi să scot la iveală o mare învățătură și un folositor sfat, pe care să-l pui la inima tuturor, ca să-l urmeze.

Războiul ne-a chiebat la arme cele mai puternice brațe ale bărbaților noștri celor mai voinici și muncitori. Unii mai stau gata să plece, îndată ce vor fi chieamați; și — cum sfârșitul războiului nici barem prevedea nu se poate — este cu puțință, ca și alți bărbați și juniași — apți a purta arme — să mai fie asentați. Astfel vor rămănea și au rămas acasă numai femeile, bătrânii neputincioși și copiii? În astfel de împrejurări — lipsind brațele de lucru — ne pot rămănea câmpurile nearate și nesămănaute, fânatele necosite și hambarele goale. Și dacă n'are cine munci și câștiga, — de sine se înțelege, că cele mai mari și mai negre lipsuri și trebuințe să vor furia la casele noastre. Ne va ajunge vorba poetului: „La casa de om sărac, s'a gătat făina'n sac“.

Între astfel de împrejurări mai ales 2 lucruri se impun tuturor:

1. Toți cei rămași acasă să se pue cu hărănicie pe lucru, să isprăvească toate, încât — după puțință — să nu rămănea lanurile nelucrate și să nu ni se imputineze izvoarele de câștig. Ceice n'au pământul lor, să ajutoreze pe alții, ca să fie și ei ajutamați prin munca mâinilor lor.

2. De altă parte trebuie acum cu tot dinadinsul să se pue toți pe crutare. Fierste crutarea trebuia începută de mult, nu când ajunge mucul la deget. În zile bune trebuie crutat pentru zile negre. Dară cine n'a făcut-o până acumă, să o facă de-acum înainte.

Mai ales femeile trebuie să crute. Să lase toate cheltuelile de prisos. Să părăsească fuduliile, prada, mătăsuriile, luxul, precum și rumenele și alte nimicuri, pe cari risipesc paralele scumpe. Este un adevărat păcat strigător la cer ce fac azi

multe femei din poporul nostru, mai ales cu îmbrăcăminte, cu portul. Femeile cele bătrâne făceau toate hainele și toate câte erau de lipsă pentru ele și copii cu mâna lor, din lână, căneapă, in, sămănate și lucrute de ele. Ba chiar și hainele bărbaților și ale slugilor erau făcute acasă. Iară acum aproape tot ce vezi pe femei, e dela dușmăna străinului. Căneapă și in foarte multe nici nu mai sămăna, nu culeg, nu tore, nu țesă, ci duc de a gata jumătate din câștigul bărbatului sau din prețul bucatelor la dușmăna din oras pe giolgi, pe năfrâmi de mătasă, pe surtucuri, ba chiar și pe sumană întregi din barșon (catifea), de cari poartă toate țigăncile din mahalalele orașelor mari. În laturi cu aceste zdrențe străine și reîmbrăcați vechiul nostru port curat țărănesc și românesc, pe care cu mândrie îl poartă acum și prinselele din familii domnitoare pentru frumsețea lui. Țărancele noastre îmbracă în locul sumanelor de iarnă, cum se purtau în vechime, tot felul de zdrențe — zise domnești — cu cari își corcesc portul pe jumătate țărănesc. Și nu știu, că haină de iarnă mai frumoasă nu există în toată lumea, ca d. e. suba albă cea lungă, făcută la sate după un croit anumit din lână albă și tivită la grumazi, la mâneci și pe margini cu figuri frumoase de sărad (șinor) negru. Am văzut nu de mult o astfel de subă pe o princesă, tocmai când se afla în tovărășia mai multor priinți.

Deci să nu mai risipim banii pe lucruri cumpărate, ci să ne întoarcem iar la ale noastre făcute de noi înșine, mai ales că sânt nu numai nelătecut de frumoase, ci și trainice.

Mama, — că-i mamă de episcop — încă poartă albituri din căneapă și in, sămănate de ea însăși și lucrute toate acasă. Dece n'ar putea purta toate țărancele noastre tot așa? iar banii — câștigați de bărbat — să-i crute, să-i pue de o parte și să-i folosească pentru a spori moșia sau a-și crește copilași!

În această privință să-și ție de scurt bărbații soțiile, părinții fetele, socrii nuroile, căci nu pot câștiga 10 bărbați ceceace e la stare să prădeze o femeie risipitoare. Nici un ban să nu mai lăsați a da pe lucruri de prisos. Si să fiți asigurați, că astfel cu multe sute de mii se va spori la an avutul nostru.

Crutăți-vă și bucatele: cucuruzul, grăul, secara, orzul, ovășul și celelalte. Nu prădați nimic din ce aveți. Nu vindeți pe nimic vitele, căci de acum înainte se vor scumpi tot mereu, încât veți putea face pe ele bani frumoși. Aud, că umblă în ucele locuri agenți străini fără suflet, cari seduc pe țărani noștri: să-i vândă pe nimica bucatele și vitele, căci și-așa azi mănă întră cutare sau cutare dușman în țară, care are să le iee cu puterea pe nimic. Nu dați crezământ la astfel de înșelători, ci luați-i de guler și dați-i pe mâna primăriei, care vă va ști scăpa de ei.

Și familiile noastre de domni să-și deschidă urechile la aceste sfaturi de crutare, căci multe și din doamnele noastre își duc bărbații la datorii și sărăcie: Haine peste haine, mătăsuri peste mătăsuri, pălării peste pălării, călători, locuințe mari, costisitoare, cu mobile atât de scumpe, încât ai putea să cumperi pe prețul lor o moșie întreagă, care să aducă venit, în loc să plătești camăta grea la bănci după imprumutul luat, ca să le cumperi. Crutare se impune și la familiile noastre de domni pe toată linia, îndeosebi modeste în îmbrăcăminte, în trai, locuințe mai mici, reducere a tuturor lucrurilor de prisos, căci în zilele a-

și nu pentru că plecam, ci pentru că prin rostul comandantului nostru, domnul Nagy, primisem ordin, să nu purtăm nice un fel de panglică, ci numai frunză de stejar, căci stejarul e semnul bărbăției...
Pe întreg parcursul liniei ferate mi-a impus entuziasmul cu care ne primea multime, care ținea de bine să ne încurjeze, mai ales cu câte o țigaretă. Unde nu ne oferiau alții, ne cumpăram, căci trenul nu se prea grăbia... Rea impresie mi-a făcut un șef de gară, care înarmat cu o bătă ciobănească se svărealea să delature un popor, să nu dea soldaților apă, o poamă și o vorbă bună și pe o ceată de școlari cu inimi mari, cari veniau să salute pe învățătorul lor pornit la războiu...
În H... un oraș așezat la poalele Carpaților, în comitatul Z... într-o seară friguroasă, am descălecat. Aici băjbăia câmpia și străzile de oameni. Erău trupe de ale noastre, în repaos. În această învălmășală am dat față pentru prima oară cu oaspele negru din Rusia, cu holera. Doctorul militar de regiment, domnul Iuliu Moldovan, fecior de protopop, cu care convenisem, m'a sfătuit să folosesc pentru beut numai apă fiartă și răcită și să-mi spal mâinile bine cu săpun, de câte ori duc ceva la gură.
Până la ținta călătoriei noastre a trebuit să facem vre-o trei zile și pe jos. Și le-am făcut, cu greu ce e drept, căci vițelul și celelalte lucruri cătănești ne apăsau,

dar le am făcut... În F... n'am fi dus'o rău, numai căt flămânziam uneori și nu găsim nicăiri, nici cu bani grei, de ale mănăcii, tutun sau ceva beutură.

Mi-aduc aminte că aici, când eram odată de slujbă, în tovărășie cu „vach-comandantul“ Predel, am cumpărat o găină — scumpă ce e drept — dela un ruțean. Am tăiat-o, am curățit-o și am fi gătit-o, dar nu aveam cu ce, căci unsoare sau slănină nu se găsea să fi umblat săptămâni întregi cu opinci de fier. Oarecum am gătit-o noi și numai cu apă și în grăsimă ei. Și-am avut astfel o mănăcare chinută, căci găina pe lângă aceea că era slabă, mai era sărmana și foarte bătrână...
De nopțile cu groză, când în calitate mea de „auführer“ trebuia să schimb posturile tot la două ore, nu mai amintesc. Ele se subînțeleg. Dar ploile uneori mi pătrundeau până la oase, așa că trebuia să umblu ud, câte două și trei zile întregi,

„Plecat'am nouă din Vaslui
Și cu sergentul zece
Și nu era, zău, nimănu
În piept inima rece“.

Numai căt noi nu zece am plecat, ci zeci de mii, de pretutindenea. Am plecat siguri de biruință, căci cum cântă poetul:

Nu e nici multimea, nu e nici înțimea
Care 'n bătălie incunun' oștimea.
Nu e nici noroc,
Cela ce se bate pentru neatărnare
Are zece brațe, zece inimi are,
Inime de foc.

Deci:

Hai copii la cei stejari,
Să tăiem niscaiva pari,
Tara să ni-o țărucim
Și de iesme s'o ferim!

Așa a pornit Românul să se bată cu Sărbul și cu Muscanul la anul Domnului 1914...

Și cum s'a purtat pe câmpul de luptă? Ni-o povestesc acum, după cinci luni de războire, nu numai zărele, ci înseși știrile oficiale, cari laudă vitejia regimentelor românești.

Ziua de 8 Septemvrie — ziua plecării mele în războiu, se poate numi, cu dreptul, una din zilele cele mai frumoase ale toamnei anului 1914, pentru că soarele își arunca razele sale într'un mod neobicinuit. Toată firea era veselă. Măhnii eram doar numai noi, „Marschcompagnia“, ceice ne duceam,

cestea de război au scăzut aproape la nimic și venitele multor domni. Deci această stare de lucruri trebuie să învețe minte pe toți, încât și după ce vor veni zile mai bune, să nu facă lux, pradă, ci să se pue pe crutare, cheltuind numai o parte din venite, iar o parte crutând-o spre a-și plăti datoriile, cari cresc și atunci când noi dormim, sau spre a-și spori averea națională, întărind astfel viitorul familiei lor.

De încheiere rog pe bunul Dumnezeu, să vă facă parte vouă și nouă tuturor de sărbători mai vesele de cum sânt cele de azi.

Caransebeș, în ajunul Crăciunului 1914.

Al vostru al tuturor de binevoitor
Dr. E. Miron Cristea m. p.
episcop.

Lista II-a

despre contribuțiile generoase pentru spitalul de rezervă al Reuniunii femeilor române din Sibiu, pentru ostașii răniți din războiu, anume:

1. Din comuna Coveș I. Agnita, dl George Borzea, preot, a colectat și a trimis: Cor. 18 30 fil. dela: G. Borzea, preot, 3 cor. Ilie Bucur, tov. 2 cor. Andrei Târziu, 2 cor. I. Corbenu, 40 fil. Sim. Vecerea, 2 cor. Alexe Bărsan, 1 cor. Nic. Cioca, 40 fil. Sim. Comșa, 1 cor. Ana I. Czerbea, 1 cor. Ana I. Herciu, 80 fil. Paraschiva A. Comșa, 1 cor. Maria I. Sas, 30 fil. Ilie Sas, 40 fil. Paraschiva Curcean, 1 cor. Ana Sim. Radu, 1 cor. Maria Comșa, văd. preoteasă, 1 cor.

2. Din comuna Laslău român p. u. Bonyha (cot. Târnavă mare), dna Mărioara Medrea, soție de preot, a colectat și a trimis: Cor. 10 60 fil. și naturalii, dela: Mărioara C. Medrea, 2 cor. 12 fil. 2 cupe fasole, 8 ouă și 2 măsuri cartofi. Salomia Moldovan, 1 c. fasole 2 ouă. văd. Maria Moldovan, 1 cupă fas. și 4 ouă. N. N. 20 fil. Anica Olariu, 1 c. fas. Anica I. Marian, 1 c. fas. Maria M. Oprean, 1 c. fas. și 4 ouă. văd. Maria Rogozan, 40 fil. Safta I. Nistor, 2 c. fas. Fevronia I. Oprean, 20 bucați mere. văd. Maria Jors, 10 fil. și 1 ou. văd. Lina Moldovan, 20 fil. Raveca A. Olariu, 30 fil. Floarea Adam, 24 fil. văd. Maria Jors, 1 c. fas. Maria Vintilă I. Ilie, 40 fil. și 2 c. fas. Anica Vintilă 1 c. fas. Maria I. Banciu, 3 ouă. Floarea Babă, 40 fil. Anica C. Nistor, 1 cor. văd. Irina Jors, 10 fil. și 1 c. fas. Emilia I. Maier, 50 fil. văd. Anica Șerban, 60 fil. Maria S. Jors, 1 cupă fas. Anica I. Vintilă, 2 c. fas. Safta M. Gândilă, 40 fil. Maria Jors, 1 c. fas. Maria Cosma, 1 c. fas. și 2 ouă. Eufrosina T. Cosma, 1 c. fas. și 2 ouă. Maria T. Pope, 1 c. fas. văd. Lina Șerban, 1 c. fas. Raveca T. Olariu, 1 c. fas. Anica G. Banciu 1 c. fas. Floarea F. Florea, 1 c. fas. și 4 ouă. Safta P. Morariu, 1 c. fas. Anica I. Buruian, 60 fil. Sofia I. Pepelea, 40 fil. Ana Jors, 20 fil. Maria Jors, 1 c. fas. Zamfira Maier, 1 c. fas. Irina M. Popa, 1 c. fas. și 2 ouă. Maria E. Florea, 50 fil. Raveca G. Maier, 24 fil. Floarea I. Jenea, 1 c. fas. Andronic Popovici, 60 fil. Anica G. Șerban, 6 ouă. Anica T. Bogdan, 1 cor. 20 fil. Eva I. Murtean, 40 fil. Raveca T. Craina, 40 fil. Anica G. Maier, 30 fil. și 1 c. fas. Ditia I. Banciu 2 c. fas. Fira C. Zolog, 1 c. fas. Anica I. Olariu, 1/2 c. fas. Maria A. Agraștean, 1 cor. 20 fil. văd. Anica Bogdan, 1 c. fas. Ana N. Florea, 1 c. fas. și 2 ouă. văd. Sevia Jors, 2 ouă.

Cortelul nostru, când nu eram de slujbă, era într-o casă nouă și neisprăvită, fără feresti, fără uși și nepadimentată. Durmeam pe jos, prin pulbere, cum da Dzeu. Prin uși și prin feresti am așezat „zelturi” (corturi), dar pătrundea vântul prin ele, s'aveam noroc cu tremuratu', măcar noaptea ne copeream cu chepenesgul și ne trăgeam șapele pe cap și pe urechi.

Cei cari fumam, o duceam rău cu tutunul. Nu se mai găsea tutun. Odată veni repede un tovarăș de arme, un candidat de avocat, fratele Păcală. Scoase de sub mantauă o doză cu țigarete și o puse în mijlocul casei. A fost un chiot și o veselie de părea că ne-ar fi dat cineva averea lumii și sărirăm mai mulți și îmbrățișarăm pe noul camarad, căci nici unul nu avusesem tutun de vr-o câteva zile.

Din F... un mic orașel situat la marginea comitatului S..., la hotarul nordic al țării, când ni-s'a ordonat, am trecut prin satul F... la gara M..., de unde trebuia să mergem mai departe, cu trenul, în Galizia.

Acți în F... am fost încovărită la amândouă școlile locale: una rutenă gr. cat. și alta de stat, cu mai mulți învățători, al cărei director era un anumit Cociș Gyula, de sigur Român de origine, cu care însă niciodată n'am schimbat un singur cuvânt românesc, măcară am observat, că manifesta simpatie față de Români. În trei di-

Anica V. Feceticiu, 1 cor. văd. Fira Șerban, 1 c. fas. Maria I. Maier, 1 c. fas. Maria T. Oprean, 2 c. fas. Victoria A. Cosma, 1 c. fas. Maria D. Moldovan, 30 fil. Maria I. Vintilă, 2 ouă. Maria V. Darcu, 8 ouă. Aurița A. Agraștean, 1 c. fas. Fevronia Craina, 1 c. fas. — Total: 14 cor. 43 1/2 cupe fasole, 52 ouă și 2 măsuri cartofi.

3. Dl Emil Verzariu, funcționar de bancă în Sibiu, 10 cor.

4. Dela concertul de binefacere din 13 Dec. n. 1914. dat de dna Veturia Ghibu, dsoara Ana Voileanu și dl Dr. Ioan Crețu, o parte a venitului curat: 12 cor.

5. Banca „Negoiul” din Porumbacu de sus: 5 cor.

6. Dl Dr. Onisifor Ghibu din București: Cor. 23.75 fil. (Lei 25).

7. Din Sibiu daruri de Crăciun, dela: Dr. Ilarion Puscariu, 10 cor. Dr. Eusebiu R. Roșca, 10 cor. Parteni Cosma, 6 cor. Letitia Bologa, 2 cor. Ana Mhăltianu, 2 cor. Hortensia Mhăiu, 2 cor. Eugenia Fărcaș, 2 cor. Elena German, 2 cor. Veturia Stroia, 2 cor. Veturia Ghibu, 2 cor. Agapia Vuleu, 2 coroane. Hersilia Vătășan, 2 coroane. Veturia Lăpădatu, 2 coroane. Livia Fruma, 2 cor. Emilia Rusu, 2 cor. Silvia Roșca, 1 cor. Dr. Stefan, 1 cor. Elena Borcia, 60 fil. Eugenia Turcu, 2 cor. Eugenia Tordășianu, 1 cor. Dr. Lăday, 2 cor. Virginia Iltu, 2 cor. Berta de Preda, 5 cor. Valeria Beu, 2 cor. Constanța Barcianu, 2 cor. Dr. N. Bălan, 2 cor. Ana Stan, 2 cor. Livia Crăciunescu, 2 cor. Agapia Droc, 2 cor. Maria Câmpianu, 2 cor. Cornelia Dan, 2 cor. Iustina Covrig, 1 cor. Vera Bohățel, 1 cor. Elena Isacu, 2 cor. Elena Jurea, 1 cor. Dr. Millea, 2 cor. Maria C. Popp, 2 cor. Terezia și Ida Pipos, 2 cor. Maria Piso, 2 cor. Victoria Popovici, 2 cor. Ana Togau, 2 cor. Ana Moga, 1 cor. Dr. Valeriu Ghibu, 2 cor. I. Măcelariu, 2 cor. I. B. Boiu, 1 cor. Roza Decean, 1 cor. Elisa Bugarschi, 2 cor. Elena Nadașdi, 2 cor. I. Banciu, 2 cor. Emil Verzariu, 5 cor. Dr. Vasile Preda, 5 cor. Alexandru Lebu, 5 cor. Octavia Voileanu, 1 cor. Romul Bucsa, 2 cor. Elena Lucaș, 4 cor. Ana Marienescu, un pachet thee. Elena Stroia, 2 duzine de ciorapi. Iustina Sândeian, 1 sticlă de rum. Emilia Rusu și Felicia Rațiu, 3 torte și 51 tabachere cu o mie de țigarete. Elevele din internatul de fete al Asociațiunii, un pom de Crăciun împodobit, 20 părechi pumnușei de lână și 500 țigarete. Teodor Doboiu, 6 părechi de ciorapi. Victor Onițiu, 150 țigarete. — Total: Cor. 132.60 fil.

8. Din Gura Răului dela: Reuniunea femeilor, 10 litre lapte, 150 ouă și 2 kgr. unt. Neaga Ioan, 11 litre vin. Maria Arsenie, 5 kgr. făină fină. Lista I: Cor. 1645 90 fil. Lista II-a: Cor. 212 25 fil. Total: Cor. 1858 15 fil. Exprimăm mulțumită binefacătorilor și apelăm pentru binevoitor sprijin și în viitor. — Sibiu, 10 Ian. n. 1915. — Ana Marienescu, prezidentă substitută. Dr. V. Bologa, secretarul Reuniunii.

NOUTĂȚI.

An nou fericit dorim tuturor cetitorilor, colaboratorilor și binevoitorilor ziarului nostru.

Numărul proximo al ziarului nostru apare luni, la orele obicinuite.

mineți consecutive, împreună cu ceilalți colegi învățători — șapte frați în suferință — am fost oaspele dănsului la cafea. În școala de stat am fost încovăritat și eu. Durmeam jos pe podele. În ziua de pe urmă ne-am făcut rost de puținele paie.

În F... după multă cercetare, în fine, cu bani scumpi am cumpărat patru inși șasă ouă. Amicul Hentea — un silvicultor din Frăua — ni-le-a gătit cum știa el și erau bine gătite.

Biserica rutenă nu era departe de noi, deci într-o zi din mineți, când se făcea, în mod gratuit, recviem pentru cei răposați în luptă:

Hai frate la biserică
De sfânta Duminecă,
Că de când ai pribegit
Sufletul nu ți-ai grijit...

La finea liturgiei, care ne-a impresionat adânc, cu învoirea preotului am cântat românește cântările bisericesti: „Pe tine te laudăm” și precisoasă: „Spune-mi Doamne sfârșitul meu și numărul zilelor mele”, cari e de prisos să spun, ne-a impresionat și mai adânc. Preotul însuși — un bătrân venerabil, — și-a exprimat uimirea față de melodie, evlavie etc. Erau de față aproape toți Românii din „Marschcompagnia” cu care am plecat... (Va urma).

Militare. S'a acordat crucea pentru merit militar clasa a treia cu decorația de de război căpitanilor Gheorghe Rimbaș dela reg. de inf. Nr. 63 și Grigore Boldea dela reg. de inf. Nr. 51. — Laudă și recunoștință prea înaltă pentru purtare vitejească în fata dușmanului s'a exprimat locotenentilor Emil Crișan și Brut Bența dela reg. de inf. Nr. 2. — A fost numit sublocotenent în rezervă stegarul Achil Barcianu dela reg. de art. Nr. 12.

Pentru cei lipsiți. Primim al XII-lea conspect despre sumele adunate în Sibiu pentru ajutorarea familiilor lipsite, remase pe urma celor duși pe câmpul de războiu. Pe lângă suma de mai înainte, care făcea 51.748 cor. 51 fil. și care a fost distribuită întregă, au mai intrat la cassa generală de păstrare din Sibiu 1016 cor. 26 fil, la filiala băncii comerciale 409 cor. 19 fil, și la Bodenereditanstalt 618 cor. 88 fileri. Resultatul final al colectei întreprinse a fost în 9 Ianuarie 53.792 cor. 83 fileri. Oferte benevole se pot depune și de aci înainte la careva din cele patru institute mari de bani din Sibiu.

Răscumpărare. Dl Dr. Vasile Bologa, a dăruit 10 cor. pentru spitalul ostașilor răniți din război al Reuniunii femeilor române din Sibiu, în loc de felicitări de onomastică și an nou.

„Foaia Poporului Român” din Budapesta, apare cu începere dela Anul nou în fiecare zi. Abonamentul 18 coroane pe an.

Cercetarea răniților. Răniții și bolnavii veniți de pe câmpul de războiu sunt așezați în Sibiu în diferite spitale. Ceice vin din afară ca să-i cerceteze, cu greu li pot afla; de aceea avizăm publicul din afară, că cei ce vreau să cerceteze pe careva dintre bolnavii ori răniții staționați în Sibiu, să se adreseze mai întâi filialei „Crucci Roșii” din Sibiu, care-și are biroul în strada Brukenthal, numărul 12, de unde primește informațiuni, că cel căutat în care spital se află și primește și билет de legitimație pentru a-l putea cerceta.

Quirinalul și Vaticanul. Gazeta *Perseveranza* din Milano afirmă, că între guvernul italian și Vatican decurg tratări de natură particulară, în scop de a restabili raporturile diplomatice între curtea papală și cea regală.

Oprire. La universitatea din Dorpat, în Livonia rusească, s'a oprit întrebuințarea cărților germane, care au să fie înlocuite cu cărți rusești.

Petrecherile interzise. Guvernul prusian, având în vedere seriozitatea vremilor de astăzi, a oprit toate balurile și mascaradele de carnaval.

În cartier de eamnă. Din Petersburg se anunță, că germanii fac la Lodz întinse pregătiri de iernare. Instalațiile de încălzit din casarmele rusești au fost reparate, cantități enorme de haine călduroase s'au înmagazinat, vagoane pline de blăni, lână, bumbac s'au descărcat. Toți eroitorii orașului au de lucru.

Dela Przemysl. Din scrisori trimise prin mijlocirea aeroplanelor se vede, că tunurile rusești nu pot face stricăciuni în întăriturile dela Pșemisl. Soldații se adăpostesc în casamate și sunt provăzuți cu toate lucrurile necesare.

Secvestrări. Pană la sfârșitul anului trecut 1914 — cum constată *Echo de Paris* — s'au secvestrat în Paris și în împrejurimea sa 1256 prăvălii și 825 case particulare dela supuși austro-ungari și germani.

Moarte eroică. Se vestește din Roma, că a căzut în luptele dela Argoni și al doilea fiu al lui Garibaldi, tânărul Bruno. A fost înmormântat la Roma cu deosebită pompă.

Din Africa. La Tanga, în Africa răsăriteană, germanii au întins o cursă englezilor, pe cari i-au bătut și li-au cauzat o pierdere de 3600 de oameni. Din partea germană pierderea e nelămurită.

Favor pentru medicii. Ministrul ungar de culte și instrucțiune publică a acordat unele favoruri pentru studenții facultății de medicină. Și anume, medicii duși în război, precum și medicii cursului al patrulea și al cincilea, cari pe vremea războiului fac servicii în spitale, sau înlocuiesc pe medicii comunali și cercuali, primesc îndreptățirea de a li se socoti un semestru în timpul lor studiu. Ear dacă războiul s'ar termina mai curând, au dreptul de a se înscrie ulterior la facultate.

Regele Suediei și premiul Nobel. Din Norvegia se anunță, că regele Gustav al Suediei, cunoscut ca amic al păcii, va fi propus să i se confere premiul Nobel de pace. Regele Gustav a pus la cale întrevăderea dela Malmô a suveranilor scandinavii.

† Dr. Guido Schultze, avocat în Sibiu, sublocotenent în batalionul 23 de glotași din Sibiu, a decedat, în urma unei boale câștigate pe câmpul de războiu, în 9 Ianuarie n. în Sibiu și a fost înmormântat cu onoruri militare în 12 Ianuarie n. la orele 3 d. a. în cimitirul central din loc. Odihnească în pace!

Producțiune școlară. La școala elementară poporală ort. rom. din Făgăraș s'a dat Duminecă, înainte de Nașterea Domnului, o producțiune cu elevii școlii, cari au primit apoi haine și daruri. Programul variat și bogat a fost bine executat sub conducerea învățătorului Miron Neagu, absolvent de teologie.

Coranul pentru prizonierii mohamedani. Presa turcească scrie, că guvernul Germaniei a distribuit multe exemplare din coran soldaților mohamedani aflători în captivitate germană.

Armata noastră laudată. Monarhia austro-ungară — scrie ziarul *Journal de Genève*, — a fost totdeauna o mare putere militară și va rămănea aceeași. Infanteria austro-ungară este o armă de elită. Trupele sale se luptă cu vitejie exemplară, ear cavaleria este incomparabilă. Austro-ungaria poartă război împotriva unui dușman superior ca număr. însă dispune de considerabile rezerve și va procura încă numeroase surprinderi pentru statele din antantă, — sfârșește numitul ziar.

În contra alcoolului. Un decret, semnat de prezidentul Poincaré, oprește vânzarea de absint și alte asemenea băuturi pe întreg teritoriul Franței, și dispune să se respingă toate cererile de concesiune pentru căreumăritul, care s'ar ocupa cu vânzarea de băuturi conținătoare de peste 23 la sută alcool.

Bioscopul Apollo din Gesellschaftshaus va reprezenta Mercuri și Joi în 13 și 14 Ianuarie n. 1915 următorul program: Cei trei muschetari. Piesă prelucrată după cunoscutul roman a lui Dumas de societatea filmelor artistice. Reprezentată durează o seară întregă. Vineri se va reprezenta Sherlock [Holmes]. Seria I. — *Diracțiunea dorește publicului român An-Nou fericit!*

Poșta redacției.

Domnului A. S. în B. Adresa domnului Dr. Emil Babeș e următoarea: Budapesta, VIII, Főherceg-Sándor utca 9.

Teatru.

Miercuri, în 13 Ianuarie se dă a doua oară: *Alteța Sa dansează*, operetă în 3 acte.

Joi, în 14 Ianuarie: *Garofala roșie*, dramă în 3 acte.

Vineri nu este reprezentatie.

Sâmbătă, în 16 Ianuarie: *Jurnalisti*, comedie de G. Freytag, în beneficiul boniventurului C. Wonger.

Pentru pantofari și cismari.

Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriași, cum și către cărturarii noștri (preoți, învățători, notari etc.) de pretutindenea, cu rugarea, să aducă la cunoștința calfelor (sodalilor) și măestrilor pantofari și cismari, că la școala de specialitate de pantofarie din Sibiu, subvenționată de stat, se ține un curs de specialitate de 5 luni pentru calfele și măestrii pantofari și cismari cu locuința afară de Sibiu (din provincie). Frecventanții primesc instrucțiune (învățarea), cărțile, revizitele (uneltele) și locuința gratuit (ne nimica), iar cei de religia (legea) gr.-or. mai capătă și câte un ajutor lunar dela 10—20 cor., pus la dispoziția școlii de către consistorul nostru arhidiecezan. Frecventanții la finea cursului primesc certificat de absolvire a cursului. Dela frecventanți se cere să aibă cel puțin 4 clase elementare și să cunoască limba maghiară sau germană.

Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze (pe o simplă cartă postală) în acest scop cel mai târziu până la 25 Ianuarie n. 1915, către dlul director Martin Schuster în Sibiu (Nagyseben, Saggasse 29).

Sibiu, la 11 Ianuarie n. 1915

Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Vic. Tordășianu
prezident.

Ștefan Duca
notar.

Nr. 750/1914.

(622) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Gheruesig, cu filia Curtifaia, din tractul M. Oșorheiului pe baza ordinului consistorial din 16 Decembrie a. c. Nr. 13742 Bis. se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sunt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

Alesul va avea să solvească la fondul tractual suma de două (200) coroane statorită în sinodul protopopesc din 28 Februarie 1906 și aprobat sub Nr. 5056 Ep. 1906.

Cererile de concurs întregite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis. Reflectanții la acest post au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau a servi sf. liturgie și a face cunoștință cu parohienii. Murăș-Oșorhei, 23 Decembrie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu
protopop.

Nr. 563/1914 prot.

(623) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Rusciori, devenită vacantă prin re-pausarea parohului Nicolae Platoș, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului în termenul deschis, iar concurenții cu observarea prescrierilor regulamentare să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, în 24 Decembrie 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului Sibiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 784/1914

(595) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de paroh în parohia de clasa II Rod, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Genie, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sunt cele statorite în coala B. Alesul va avea să solvească la fondul tractual suma de 50 coroane statorită de sinodul ppsc.

Cererile de concurs se vor înainta la subscrisul oficiu, în termenul susindicat, având concurenții a se prezenta, conform restricțiilor reglementare, în o Duminecă ori Sârbătoare la biserică spre a cânta și predica, respective celebra.

Mercurea, 6 Octomvrie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Mercurea în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 103/1914 of. par.

(621) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc al școlii confesionale gr. or. române din Costeni (Kosztalva), tractul Cetatea de peatră, se publică concurs cu termen 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ pe lângă venitele:

Salar conform art. de lege XVI, — 1913, și anume: 300 cor. dela comuna bisericească, din repartitie pe popor.

300 cor. ajutor anual permanent dela Preaveneratul Consistor arhidiecezan.

Restul dela stat, conform descriptului ministerial Nr. 47356/1914. VI. c.

Cuarta în natură și 20, cor relut de grădină.

Reflectanții la acest post să-și înainteze rugarea concursuală împreună cu documentele trebuincioase în termenul deschis oficiului protopresbiteral gr. or. român al Cetății de peatră în Lăpușul-unguresc (Magyarlâpos), având a se prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Kosztalva-Costeni, la 12 Decembrie 1914.

Gavriil Nodis
paroh, pres. comit.

Ioan Lucsan
not. comit. par.

Nr. 1025/1914 protopresb.

Lăpușul-unguresc, la 16 Decembrie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului „Cetatea-de-peatră“.

Vidi:

Andrei Ludu
protopop.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 544/1914.

(620) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Stăuini, prin aceasta se publică nou concurs, din oficiu, cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului în termenul deschis, iar reflectanții, — cu observarea prescrierilor regulamentare, — să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiú-Algyógy, 13/26 Decembrie 1914.

Ioan Popoviciu
protopop.

Nr. 646/1914.

(619) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Nadăș-română se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Reflectanții să-și înainteze petițiile concursuale, instruite cu toate documentele cerute, la subsemnatul oficiu protopresbiteral și cu prealabila încuviințare al acestuia se pot prezenta într'o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, ori a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Reghin, 15/28 Decembrie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Reghinului în conțelegere cu comitetul parohial din Nadăș-română.

Vasile Duma
protopop.

„Albina“

institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul articolului de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare în circulațiune cu ziua de 31 Dec. 1914 face K 10.956.000.—

2. Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fonciare sunt de 12.131.613.48

3. Valoarea hipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi hipotecare este de . . . . . 47.014.989.—

4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare este de . . . . . 560.000.—

acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K 3,000.—, Sorti de stat din 1860 cu 4%,

„ 5,200.—, Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%,

„ 5,000.—, Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%,

„ 600.—, Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%,

„ 4,800.—, Obligații cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonc. cu 3%,

„ 62,000.—, Scrisuri fonciare Ungar. Landes - Central-Sparcassa cu 4 1/2%,

„ 24,000.—, Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 1/2%,

„ 100,000.—, Scrisuri fonciare Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár cu 4%,

„ 200,000.—, Scrisuri fonciare Magyar általános takarékpénztár r. t. cu 4 1/2%,

„ 200,000.—, Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%,

„ 4,000.—, Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 10 Ianuarie 1915.

(625) 1—1

Direcțiunea.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Regulament

pentru examenul de cvalificațiune învățătorescă la institutele pedagogice confesionale ale Mitropoliei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania.

Prețul 40 fil. + porto 5 fil.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.**Biblioteca Teatrală**

edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

Nr. 28. Teodor Abt, Bucătăreasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurașii la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patuloguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32. Andre Mycho, Glorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, Zoe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Ștefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courteline, Invingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micul mincinos, comedie în 2 acte, localizată de Bujorel. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monoloage de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișcu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragi-comedie într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Cosinzeana

care e redactată de dnul profesor Marin Demetrescu din Craiova, au apărut până acuma:

Nr. 1. I. H. Fabre, Din Moravurile și Por-nirile insectelor, ed. II. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 2—3. M. Demetrescu, Inceputurile Omenirii, ed. II. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 4—5—6. Ilie N. Gelep, Pământul și Omul, partea I. Asia. Prețul 75 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 7—8. M. Demetrescu, Lecturi Geologice. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 9. Constantin Rădulescu, Culegeri științifice. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Națională

redactată de dnul D. Vasiliu-Bacău.

Nr. 51—52—53. Pedagogia și Medicina, Primejdia Alcoolismului și Vitejia Românilor. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 54—55—56. Bulgarii, Foloasele Chemiei și Solidaritatea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 57—58—59. Apărarea Națională, Rușii și Sgârcenia. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Flacăra.

Nr. 7—8—9. H. G. Wells, Primii Oameni în Lună. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Nr. 10. V. Eftimiu, În temnițele Sтамбулului, novele. Prețul 60 fil. + 10 fileri. porto.

Nr. 11. Onoto Watana, Privighitoarea Iaponeză, roman din viața japoneză. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 12. Edmond Rostand, Romanțioșii. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 13. Victor Eftimiu, Ave Maria, dramă în 3 acte. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca Minerva.

Nr. 131—132. Tit. Liviu, Războiul Romanilor cu Hanibal I—II. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 133. B. Constant, Pribeagul. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 134. George Ohnet, Jale și bucurie. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 135. Saltikow-Scedrin, Povesti. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 136. Al. Cazaban, Rozica. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 137. Harriet Beecher Stowe, Coliba lui moș Toma. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 138. Al. Dumas Tatăl, Cei doi studenți. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 139. Voltaire, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 140. Carl Ewald, Icoane din viața plantelor și animalelor II. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 141. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 142. V. Rakosi, Satul meu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 143—144. Camille Cocuand, Suferințele Vulturășului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 145. Arthur Conan Doyle, Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 146. I. Ciocărlan, Fără noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 147. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 148. I. Dragoslav, Povesti de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 149. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 151. Lamartine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 153. Emilia Tailler, Dragoste de scriitor sau romanul lui Victor Hugo. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 154. Louis Iaccoliot, Vânătorii de robi dealungul Nilului albastru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 156. Guy de Maupassant, Strigăt de alarmă. Prețul 30 fil. — 5 fil. porto.

Biblioteca Istorică.

Nr. 17. Puilul Vulturului, după D. La-croix. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 18. C. Paul și A. Marcu, În Bulgaria. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 19. A. Dumas-Tatăl, Eric IV, istoria anecdotică a Franței. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca pentru toți.

Nr. 862. Maurice Maeterliack, Sora Beatrice, miracol în 3 acte. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 863—864. Vasile Conta, Incercări de Metafizică, materialistă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 865—866. G. Alina, Arta de a vorbi în societate și diferite ocazii. Principii oratorice și modeluri de toasturi, mici cuvântări etc. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 867—868. Iohn Ruskin, Comori și Grădini, trei conferențe. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 869. Ioan Nenitescu, Pui de Lei, poezii Eroice și Naționale. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 870. D. Anghel, Steluța, Fantazii și Paradoxe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 871. A. Robida, Pe Clopotniță. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 872. N. G. Rădulescu-Niger, Unchiul Christea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 873. G. D'Annunzio, Pământ virgin, novele și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 874—875. Paul Bourget, Dureroasa Enigmă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 876—877. Dem. Mledenovici-Dalmed, Curs Teoretic și Practic de Scamatorie. Magie artificială. Prestidigitatie pentru amatori și profesioniști. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 878. C. Apostoliu, Povesti alese pentru copii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 879—880. Alfred de Musset, Emelina Margot, novele. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 888—889. V. Conta, Teoria Fatalismului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 890. C. C. Sallustius, Despre Conjurația lui Catilina, trad. din latinește. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 891—892. I. Budai-Deleanu, Țiganiada, poemă eroi-comică în 12 cânturi. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 893. I. Turghenev, Anciar sau Arborele Morței. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 894. M. Davidescu, La Fântâna Castabei, poezii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 895. A. Cehov, Farmacista, novele și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Recuise de scris

se pot procura dela

Librăria arhidiecezană

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.